

Universitets- och
högskolerådet

Avdelningen för analys, främjande och tillträdesfrågor

Föredragande
Torbjörn Lindquist
Statistiker

010-470 03 90
torbjorn.lindquist@uhr.se

PM

Datum
2015-01-27

Postadress

Box 45093
104 30 Stockholm

Besöksadress

Wallingatan 2
111 60 Stockholm

Telefon

010-470 03 00

Org nr

202100-6487

www.uhr.se

Universitets- och högskolerådets antagningsstatistik

Bakgrund

Universitets- och högskolerådet, UHR, ger stöd och information till alla som vill läsa vidare på högskolan, erbjuder möjligheter till internationellt utbyte, bedömer utländska utbildningar för dem som har studerat i ett annat land, och, samordnar antagningen till 37 lärosäten genom en gemensam e-tjänst. Denna promemoria avser att belysa statistiken om antagningen som UHR samordnar.

Den sökbara statistik om antagning till universitet och högskolor som universitets- och högskolerådet (UHR) i nuläget publicerar på hemsidan är en fortsättning av den mångåriga publiceringstraditionen som myndigheterna som tidigare skötte antagningen – Verket för högskoleservice (VHS) och dess föregångare Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) – påbörjade och upprätthöll.

Att publicering av resultat av antagningsomgångarna skulle ske var från början ett åläggande av regeringen. UHÄ och VHS skulle, efter att en antagningsomgång var avslutad, publicera tryckta rapporter med resultat av antagningen. Med tiden övergick publiceringen från tryckt till elektronisk form och utvecklades också till en sökbar databas, snarare i syfte att fungera som en service för att tillgodose sökandes, journalisters och övrig allmänhets önskemål om antagningsstatistik, än i syfte att tillgodose regeringens behov av antagningsresultat.

Nuläget

Denna utveckling har accentuerats de senaste två åren genom att regeringen ställt specifika återrapporteringskrav på UHR i regleringsbrev. Dessa har UHR återrapporterat via särskilda skrivna mer analyserande rapporter som publicerats på hemsidan, samtidigt som enklare och okommenterad antagningsstatistik också publicerats på hemsidan i sökbar form.

Vad avser UHR-statistiken?

UHR:s statistik avser att beskriva antalet i olika populationer under de olika stegen av antagningsprocessen i en antagningsomgång till en termin, exempelvis antalet sökande vid sista anmälningsdag eller antalet antagna efter det första urvalet. UHR:s statistik avser, som sagts, endast en antagningsomgång, dvs. exempelvis den nationella antagningsomgången höstterminen 2014 (ht 2014) eller den internationella antagningsomgången till masterutbildningar hösten 2014 (Master ht 2014). Det finns

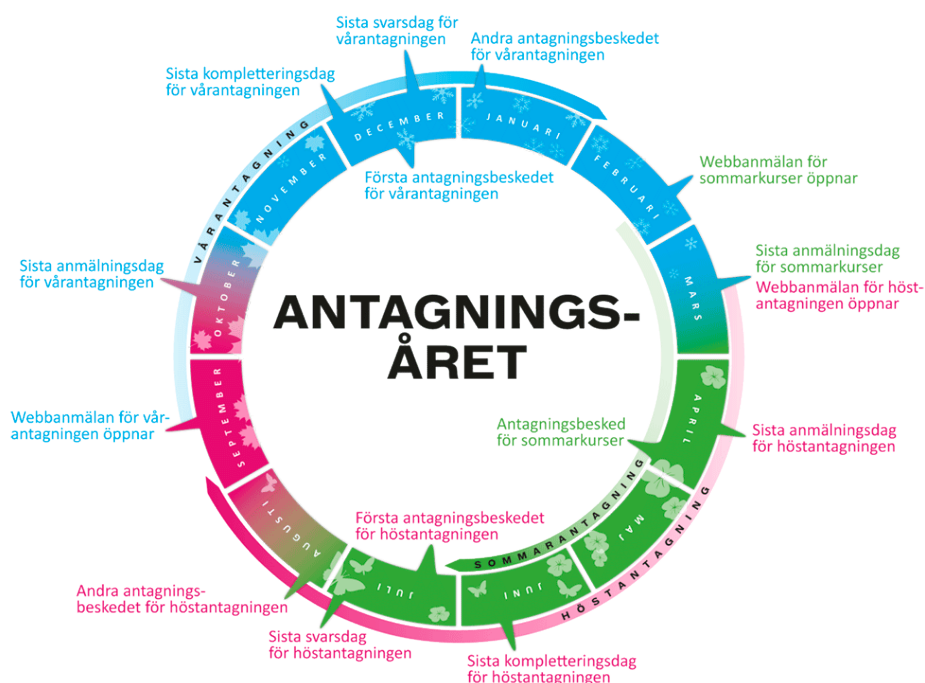
dock många antagningsomgångar med studiestart samma termin, men UHR:s statistik avser som sagt endast en antagningsomgång.

Vad skiljer UHR-statistiken från den officiella statistiken?

UHR:s statistik skiljer sig från den officiella statistiken som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ansvarar för och som Statistiska centralbyrån (SCB) publicerar på uppdrag av UKÄ. UKÄ:s statistik avser också de olika stegen av antagningsprocessen till en termin, *men* avser nära nog samtliga antagningsomgångar som avser utbildningar med studiestart samma termin, exempelvis både den nationella antagningsomgången höstterminen 2014 och den internationella antagningsomgången till masterutbildningar hösten 2014, samt flertalet övriga, vanligen mindre, antagningsomgångar med studiestart höstterminen 2014. Det innebär exempelvis att det antal sökande som UHR anger t.ex. för ht 2014 understiger det antal sökande som UKÄ redovisar, eftersom exempelvis Master ht 2014 inte ingår i UHR:s redovisning, medan den ingår i UKÄ:s redovisning. Detta bör den som söker och vill använda statistik om sökande och antagna hålla i minnet.

Antagningsprocessen

Den antagningsprocess som sker vid UHR är snarlik oavsett när på året studierna som antagningen avser startar (se den schematiska figuren nedan).

I korthet är processen följande: anmälan öppnar, är öppen i cirka en månad och stänger sedan. Det kan dock komma in anmälningar till utbildningar efter sista anmälningsdag, s.k. sena anmälningar, om ett lärosäte tillåter det. Emellertid hanteras en sådan på ett annat sätt än en anmälan inkommen i tid. Mer detaljerad beskrivning av hanteringen av sen anmälan finns under Begrepp, Sen anmälan. Vid anmälan bedöms de sökandes meriter och eventuella kompletteringar ska de sökande ha skickat in inom cirka två månader efter sista anmälningsdag. En knapp månad efter sista kompletteringsdag sker första urvalet. Efter första urvalet skickas antagningsbesked ut, som de sökande vanligen har två till tre veckor på sig att besvara.

I de större antagningsomgångarna görs någon vecka efter sista svarsdag ett andra urval, varefter andra antagningsbeskedet skickas ut. Därefter avslutas också UHR:s medverkan i antagningsprocessen. Antagningsprocessen övergår då till lärosätena, där den pågår till och med att studierna påbörjas, eller ibland ännu längre, dvs. efter utsatt studiestart, om det fortfarande finns studieplatser utan antagna. För UHR pågår en stor antagningsomgång cirka fem månader, medan den för ett lärosäte kan pågå väsentligt längre.

Begrepp

Nedan definieras några begrepp som är centrala för förståelsen av den antagningsstatistik som UHR presenterar. Begreppen kommer, så långt som möjligt, i den ordning de kommer i antagningsprocessen.

Nationell antagningsomgång

Nationella antagningsomgångar administreras av UHR på uppdrag av lärosätena. De nationella antagningsomgångarna är nationell hösttermin (ht), nationell vårtermin (vt), nationell sommartermin (st), antagningsomgång för masterutbildningar hösttermin (MASTER ht), antagningsomgång för masterutbildningar vårtermin (MASTER vt), internationella kurser hösttermin (IK ht) samt internationella kurser vårtermin (IK vt). I MASTER ht och vt ingår master- och magisterutbildningar. I internationella kurser ingår kurser på grundnivå och på avancerad nivå.

Program

Ett program är en kombination av kurser som fastställs av varje lärosäte och som kan leda till generell examen och/eller yrkesexamen inom högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Många lärosäten har valt ett upplägg där studenter som antas till en programutbildning inte behöver söka till de olika kurser som ingår i programmet. Andra har valt ett upplägg där studenter som är antagna till programmet är garanterade en plats på de kurser som ingår, men där de ändå måste söka kurserna i den nationella antagningsomgången.

Kurs

Kurs definieras som högskoleutbildning som har en avgränsad omfattning, fastställd av universitetet eller högskolan, och för vilken kursbevis ges. Kursen kan ingå i ett program eller vara fristående från program. En kurs är med andra ord alla utbildningsalternativ som inte är ett program.

Sista anmälningdag

Den dag anmälan till högre studier ska vara inlämnad för att räknas som inlämnad i tid.

Sen anmälan

Sen anmälan uppstår när sökande anmäler sig till en utbildning efter sista anmälningdag. En sökande kan både ha sökalternativ där anmälan gjorts i tid och sökalternativ med sen anmälan. Lärosätena har möjlighet att låta sökalternativ vara öppna för anmälan efter sista anmälningdag. Det kan gälla något sökalternativ eller alla. En sen anmälan avser den som anmält sig efter sista anmälningdag och fram till andra urvalet. En sen anmälan uppstår också när sökande kompletterar sina meriter efter sista kompletteringsdatum. Sökande som bedömdes som obehöriga i första urvalet kan efter kompletteringar bedömas som behöriga i andra urvalet, men deras anmälan räknas då som en sen anmälan.

En förutsättning för att en sökande med sen anmälan ska antas är att det, efter det att sökande som anmält sig i tid erbjudits plats, finns lediga platser till sökalternativet.

Finns det lediga plaster kvar, antas sökande med sen anmälan inte rangordnat efter sina meriter, utan efter den tidsordning de anmält sig. Hur många av de sökande med sena anmälningar som erbjuds plats i första eller andra urvalet framgår inte av den statistik som redovisas.

Första urvalet

I första urvalet ingår samtliga behöriga sökande. Sökande kan antas till utbildningar om max 45 högskolepoäng per termin. Normen för heltidsstudier är 30 högskolepoäng per termin. Den som sökt med sen anmälan kan antas om platserna inte kan fyllas med sökande som anmält sig i tid. För att få delta i andra urvalet måste både den som antagits och den som blivit reservplacerad svara ja för att behålla sin plats eller reservplacering. Sökande som inte antagits i första urvalet kan stå som reserv till utbildningar på sammanlagt 210 högskolepoäng. Sökande som blivit antagna till 45 högskolepoäng kan stå som reserv för max 165 högskolepoäng.

Andra urvalet

I andra urvalet ingår behöriga sökande enligt de svar som de lämnat på antagningsbeskedet från första urvalet. Sökande som inte lämnat svar eller som har tackat nej stryks och ingår inte i det andra urvalet. I redovisningen av antalet behöriga sökande, antagna och reservplacerade i samband med det andra urvalet utgörs antalet som redovisas av det samlade antalet från både det första och det andra urvalet.

Totalt antal sökande

Med det totala antalet sökande avses alla som sökt utbildningar, oavsett om utbildningen är deras förstahandsval eller ej och oavsett om de är behöriga eller ej.

Förstahandssökande

Med förstahandssökande avses person som sökt viss högskoleutbildning som sitt förstahandsval, det vill säga det anmälningsalternativ som står först på anmälan. I redovisningen av förstahandssökande ingår sena anmälningar. Däremot ingår inte inställda utbildningar, vilket innebär att om någon sökt en inställd utbildning i första hand ingår de inte bland förstahandssökande.

Behöriga sökande

Sökande som uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns behöriga. Det avser både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet.

Obehöriga sökande

Sökande som inte uppfyller samtliga behörighetskrav till sökt utbildning benämns obehöriga. Det kan avse både kraven för grundläggande behörighet och särskild behörighet. I redovisningen av de sökande som är skyldiga att betala anmälningsavgift redovisas även de som inte betalt avgiften och därmed inte fått sin behörighet prövad eftersom de räknas som obehöriga.

Antagna

Sökande som erbjuds en studieplats i det första eller andra urvalet benämns antagna.

Reservplacerade

Till gruppen reservplacerade räknas de personer som är reservplacerade till en utbildning även om de är antagna till andra utbildningar. Enda kravet är att individen har en reservplacering för något av sina sökta utbildningsalternativ. I antalet reservplaceringar ingår också sena anmälningar.

Anmälningavgift

Medborgare i länder utanför EU, EES eller Schweiz är skyldiga att betala en avgift för att få sin ansökan till högre utbildning behandlad. Ett antal undantag från kravet att betala anmälningavgift finns:

- sökande som har permanent uppehållstillstånd i Sverige,
- sökande som har tidsbegränsat uppehållstillstånd i Sverige av andra skäl än studier,
- sökande som är familjemedlem till en medborgare i en EES-stat och har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i Sverige,
- sökande som är familjemedlem till en schweizisk medborgare och har uppehållstillstånd i Sverige,
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i Sverige,
- sökande som har ställning som varaktigt bosatt i ett annat EU/EES-land och har uppehållstillstånd i Sverige för andra skäl än studier,
- sökande som studerar inom den typ av avgiftsbefriade utbytesprogram som regeringen beslutat om,
- sökande som är registrerad student vid svenskt lärosäte när ansökan sker,
- sökande som är student vid ett utländskt lärosäte och som nu genomför en del av sin utbildning vid ett svenskt lärosäte. I dessa fall måste studierna ingå i ett utbytesavtal som innebär att det svenska lärosätet inte tar ut någon studieavgift.

Konkurrens

Konkurrens syftar på utbildningar där det finns minst en reservplacerad sökande, där alltså söktrycket är större än antalet tillgängliga platser. Det är lärosätet som avgör i vilket läge (före urval, efter första eller andra urvalet) det är aktuellt att tillåta sena anmälningar till en utbildning. Antalet utbildningar med konkurrens kan därför vara högre efter andra urvalet än efter första.